

CELODNEVNA ŠOLA

ŠTART JE V
ŠOŠTANJU

V zadnjih mesecih smo veliko govorili in si prizadevali, da pridemo (vsaj v nekaterih slovenskih osnovnih šolah) na celodnevni pouk. Prve šole so že pripravile

Matjaž Natek

vse potrebno, da so lahko v nižjih razredih osnovne šole startali s celodnevno šolo 3. februarja, to se pravi po zimskih počitnicah.

V celjski regiji se je za takšen korak, ki je med prvimi v Sloveniji, odločila osnovna šola »Biba Röck« v Šoštanju, ki jo vodi ravnatelj Matjaž Natek:

»Startali smo 3. februarja. Pripravljani smo! Res je, da je v začetku med posamezniki bilo nekaj negotovosti in ugovarjanj, to pa predvsem zato, ker niso podrobneje poznali sistema in prednosti celodnevne šole. Mnogi so namreč mislili, da bodo otroci resnično ves dan v šoli, kar pa ni res. Izrazni termin za celodnevno šolo je slab, boljšega pa žal v tem trenutku ne najdemo. Važno je to, da gremo naprej. Po vseh razgovorih smo staršem pojasnili zakaj gre in zdaj je vse v redu.«

Kaj je bilo treba bistvenega spremeniti, da ste izpolnili pogoje za celodnevno šolo?

»Predvsem naj povem, da je v Sloveniji vsaj polovica osnovnih šol, ki izpolnjujejo pogoje za prehod na celodnevno šolo. Zakaj se zato še niso odločili, mi ni jasno. Mi smo imeli nekaj težav, saj smo v stari šoli, ki je nekekrat dozdana in prenovljena. Pomoč nam je nudila občinska skupščina Velenje in tako smo ugriznili v to jabolko, ki pa ni kislo. Dopolnili smo pravzaprav

malo: dobili smo novo umivalnico pa nekaj nove opreme za kuhinjo in opremo za učilnice ter učila. 3. februarja je tako startalo s celodnevno šolo osem oddelkov (prvi štirje razredi osnovne šole) z 208 učenci. Prišli bodo v šolo zjutraj ob sedmi uri in jo zapustili ob 14.45. V tem času bodo opravili vsa (ali vsaj veliko število) tistih del, ki so jih drugače morali doma.«

Imate kljub temu kakšne težave?

»Kje pa niso? Pri nas sicer imamo trenutno številčno in kvaliteto dovolj strokovnega kadra, primanjkuje nam samo učiteljev za telesno vzgojo (eden) in za tisti čas, ki ga imenujemo »prosti čas«. Zal pri nas še ni šol, ki bi izobraževale učitelje za »prosti čas«. Mi pravzaprav prehitavamo čas, kajti šole, ki »proizvajajo« kadre, nas ne dohajajo ali vsaj ne dovolj uspešno in hitro.«

In kaj misli o tem predstojnik organizacije enote Zavoda za šolstvo v Celju Oto Pungartnik:

»Pred dnevi smo imeli razgovore z vsemi ravnatelji osnovnih šol v celjski regiji, kjer smo se pogovorili o prehodu na celodnevno šolo. Do 1. marca morajo tako vse osnovne šole v Sloveniji izdelati projekte za ta prehod, potem pa bodo to obravnavali v posameznih občinah in videli, katera osnovna šola lahko preide na celodnevno šolanje že v jeseni. To se pravi, z novim šolskim letom. Mislim, da je po strokovni strani vse dobro pripravljeno, večji problem predstavljajo materialna sredstva in kadri.«

Kako je konkretno s tem v celjski regiji?

»Vse osnovne šole delajo na tem, da čimprej preidejo na celodnevno šolanje. Omenimo samo Celje, kjer osnovne šole temeljito pripravljajo o tej aktualni temi, z njo pa so se tudi sprijeli v Štoreh. Povem naj še to, da bo nova šola na Ostrožnem (iz sredstev referenduma) grajena za potrebe celodnevne šole.«

Tako. Startali smo, zdaj lahko samo želimo, da bi bilo vse v redu. Prednosti celodnevne šole pa ni treba posebej razlagati. Da vlada v začetku med posamezniki delni pesimizem je pa tako razumljivo, saj skoraj nobene novitete (ki se je kasneje izkazala za odlično) nismo sprejeli z odprtimi rokami.

TONE VRABEL

TURIZEM

TEHTNA DOPOLNITEV

Ludvik Rebeušek: Ekonomska upravičenost investicij v zdraviliško-turističnih krajih (V mednarodnem zdraviliškem letu 1974 izdala Zveza naravnih zdravilišč in zdraviliških krajev SR Slovenije)

Se nam je v spominu poročilo celjskega Olepševalnega in turističnega društva konec avgusta 1974, ki se zaradi pozitivne turizma v Celju in na celjskem območju (Dobrna), na prvem mestu zavzema za »nove gostinske in predvsem prenočitvene kapacitete«; dinamika povečanja nočitev (Celje, Dobrna) da je — kar kažejo podatki — v skladu s slovenskim poprečjem, izkoriščenost kapacitet pa ga presega, v Celju npr. znaša 73 odstotkov, kar presega poprečje najbolj razvitih turističnih območij v Evropi.

Kolikor velja omenjeno poročilo, tudi z zagovorom investicij v gostinsko-turistične zmogljivosti v celjski občini, bolj kot opozorilo na aktualnost domače gostinsko-turistične problematike, pa je elaborat magistra ekonomije Ludvika Rebeuška, s temeljito eufidicijo utemeljena potreba po investicijah v zdraviliško-turističnih krajih cele Slovenije, se pravi okoli Celja in od Dolenjskih toplic do Moravcev oz. Radencev. Avtor ugotavlja namreč zaostanek investicij za povečanje ležišč v zdraviliško-turističnih krajih

Zdravilišče Dobrna (motiv), tudi zdaj v soncu in brez snega, zato pa polno gostov, ki skupaj s člani delovne skupnosti komaj čakajo na začetek gradnje novega hotela.

Slovenije, tako v primerjavi z izvršenimi investicijami v ostalih turističnih krajih Slovenije, kot — žal — tudi v primerjavi s povečanjem nastanitvenih zmogljivosti v zdraviliško-turističnih krajih Jugoslavije.

Dejstvo, da se večina inozemskega zdraviliškega turizma v Jugoslaviji realizira samo v slovenskih zdraviliško-turističnih krajih, npr. leta 1971: povprečna doba bivanja tujih gostov v Jugoslaviji 3,9 dni, v Sloveniji 7,9 dni, naravnost terja prioriteto vlaganje v gradnjo novih, sodobno urejenih nastanitvenih objektov v obravnavano skupino slovenskih zdraviliško-turističnih krajev. Po izčrpnih primerjavah, ki jih ugledni balneekonomist Rebeušek v svoji študiji razgrinja, je ekonomska prednost zdraviliškega turizma v Sloveniji, več kot na dlan.

Študijo, sicer posvečeno mednarodnemu zdraviliškemu letu 1974, štejejo za organsko nadaljevanje študije o raziskavi tržišča in ekonomski propagandi v zdraviliškem turizmu izpod peresa istega avtorja (Celje 1966). K prvi, kakor k drugi Rebeuškov študiji se bodo morale vračati vse strukture dejavnikov naše ekonomske politike, če bomo želeli napraviti konec naši notorični nepripravljenosti na obisk domačega in tujega gosta.

GUSTAV GROBELNIK

RAZPRAVA
O SOLČAVI

Odprto pismo turističnega društva v Solčavi občinski skupščini v Mozirju, je naietele na dokajšen odmev. Tudi v sredstvih javnega obveščanja. Šlo je skratka za opozorilo, da Solčava v letih po vojni nazaduje, gospodarsko slabi, zaradi česar mladi odhajajo drugam. Hkrati z opozorilom je bil tudi predlog za rešitev vprašanja — ustanovitev vsaj enega dislociranega obrata kateregakoli večjega podjetja, v katerem bi lahko domačini našli stalno delo.

O pismu je na zadnji seji razpravljala tudi izvršni svet mozirske občinske skupščine. Odločil se je za javni odgovor in ne nazadnje za pomene s prebivalci te alpske vasi — v gornjem kotu Savinjske doline o možnostih za rešitev problema. Kot vse kaže, so že zdaj v toku napore za rešitev vprašanja.

PUST, PUST...

Celjskega karnevala letos ne bo. Navzlic temu mesto ne bo izumrlo. Vse kaže, da se bodo zlasti na pustni torek popoldne pojavile na celjskih ulicah mnoge našemljene skupine, ki bodo pripravile svoj karneval in se iz tistega, ki je letos zginil s programa, tudi primerno ponorčevalo.

Ta čas pa bo tudi več maškarad. Tako bo v Celju, v soboto, 8. t. m. v Narodnem domu že štirideseta tradicionalna pustna prireditev domačega olepševalnega in turističnega društva, ki se je zanj odločil po nekajletnem premoru. Sicer pa bodo takšne in podobne pustne prireditve še v mnogih večjih in manjših krajih celjskega območja.

AVGUST
DOBRIHA

Prav gotovo ni krajana v Preboldu ali pa v kakšni vasi okrog Prebolda, ki ne bi poznal Dobrihovega Gustija, kot mu pravijo prijatelji. Danes je zaposlen v tekstilni tovarni, kjer je vodja konfekcije, še pred mnogimi leti, takoj po osvoboditvi, pa je delal v litijski predilnici, kjer so ga namestili z dekretom. Ker je po duši in telesu rojen Preboldčan, ali bolje povedano Kapelčan, v Litiji ni dolgo držal in se je ob prvi priliki spet vrnil v kraj, ki mu pravzaprav pomeni vse.

»Danes sem predsednik Svobode v Preboldu, pa tudi sicer opravljam to funkcijo že dolgo vrsto let. Praktično od osvoboditve dalje. Kje so tisti časi, ko sem še kot majhen fantalin gledal in občudoval vse starejše, ki so delovali pri gledališki skupini. Takrat sem si najbolj želel, da bi tudi sam enkrat nastopil kot igralec. No, želja se mi je kmalu izpolnila. Nekoč so preboldski gledališčniki pripravili Scapinove zvižaje na gradu Gorica v Kaplji vasi in tam sem imel svojo prvo vlogo. Zdelo se mi je sila imenitno, pa čeprav sem bil na odru komaj kakšno minuto... Res, gledališka

dejavnost je v Preboldu že zelo stara in upam si trditi, da ena najstarejših na vsem celjskem področju. Za ilustracijo naj povem samo to, da je bila prav v Preboldu krstna uprizoritev Kreftove Velike puntarije... Do danes sem naštudiral več kot sto vlog, predstav pa imam tam okrog štiristo. Natlačne številke pozna Lojze Fric, ki ima evidenco za vsakega igralca posebej. No, ko smo že ravno pri Fricu, moram povedati še to, da je ta človek res mnogo storil ne samo za Prebold, pač pa za vso Savinjsko dolino. Se danes neumorno dela kot režiser in cenim ga kot izrednega človeka.«

Ko človek takole poslu-

ša simpatičnega in vedno nasmejanega Dobrihovega Gustija, dobi neho-te občutek, da so mu poleg družine v življenju najpomembnejše samo še tri stvari — gledališče, mladina in pa udejstvovanje na družbenopolitičnem področju. Prav tu je verjetno dosegel svoj največji življenjski uspeh. Ponosen je nanj in brez tiste lažne skromnosti je vedno pripravljen pripovedovati o tem, kako je bilo, ko je bil leta 1971 vodja jugoslovanske sindikalne organizacije na svetovnem kongresu sindikata v Pragi. Tudi srečanja s tovarišem Titom v Sarajevu najbrž ne bo nikdar pozabil.

Najbolj pa se Gusti razživi, ko steče pogovor o mladih.

»Ne vem, kao si sploh upa trditi, da mladina danes ni aktivna! Sam imam precej posla z mladimi in vem, da so vedno pripravljene delati. Sam najbolje poznam delo preboldskih mladincev. Če so tudi drugje tako aktivni, kot so naši, potem me za mlade sploh ni strah. Mladi v Preboldu danes aktivno sodelujejo v krajevni skupnosti, sodelujejo pri vseh akcijah v kraju, skrbijo za kulturno življenje v kraju, izdajajo svoj list, organizirajo proslave, pa kdo bi vse našteval?! Če pomislimo, da so ob vsem tem obremenjeni še s študijem, de-

OBRAZI

lom v službi, potem smo nanje zares lahko ponosni. Jaz sem. Sam imam priložnost opazovati mlada dekleta v konfekciji v tekstilni tovarni. Ko bi jih le kdo videl, kako hitijo pri svojem delu! Nikjer pri nas nimajo tako zahtevne norme, kot prav v naši tovarni. Ne le da normo izpolnjujejo, celo presega jo! Mislim, da je to tudi delo neke mladine, delo, ki ne sme ostati skrito.

Ceprav imajo mladi danes praktično vse, pa sam zase vem, da tega, kar smo imeli mi, nimajo. Ne vem, česa nimajo, ampak čutim, da nekaj vseeno pogrešajo. Morda tisto iskreno veselje, kot smo ga imeli takoj po osvoboditvi mi, ko smo po neki akciji dobili na primer košček kranjske. Prepričan sem, da bo družba morala za mladino še marsikaj storiti. Bolj konkretno, ne samo z besedami...«

Se in še bi lahko pisali o Gustiju Dobrihu, pa bi nam še vseeno verjetno ne povedali vsega. Želim mu samo še, da bi še mnogo let delal v krajevni skupnosti, krajevni organizaciji SZDL, pri Svobodi, pri... — no teh »prijeva« je še cela vrsta.

JANEZ VEDENIK

VITANJE: NOV
STANOVANJSKI BLOK

Do konca tega leta bodo v Vitanju zgradili nov stanovanjski blok. Tako vsaj predvidevajo investitorji gradnje, to je Tovarna kovinskih izdelkov, Kovinar Vitanje, TOZD Lesno industrijskega podjetja Vitanje, Osnovna šola Vitanje in organizacija zveze borcev. V bloku bo stanovanj za 12 družin, njegovo vrednost pa računajo na 390 milijonov starih dinarjev. Z izgradnjo tega bloka v Vitanju ne bodo rešili vseh stanovanjskih problemov svojih delavcev. Zato že sedaj načrtujejo, da bi drugi stanovanjski blok zgradili v Vitanju leta 1976.

D. S.